

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΓΝΩΜΗ

8/2017

(της διαδικασίας του άρθρου 2 παρ. 2 περ. δ του ν. 4013/2011, όπως ισχύει)

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Στην Αθήνα σήμερα την 29^η Μαρτίου του έτους δύο χιλιάδες δεκαεπτά (2017) ημέρα Τετάρτη και ώρα 12:00 π.μ. και επί της οδού Λ. Κηφισίας 7, στους Αμπελόκηπους, όπου και τα γραφεία της, συνήλθε η **ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ** σε συνεδρίαση μετά από σχετική πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα μέλη της Αρχής.

Από τα προσκληθέντα μέλη της Αρχής παρέστησαν κατά την συνεδρίαση τα ακόλουθα:

Πρόεδρος	Καταπόδης Γεώργιος
Αντιπρόεδρος	Μπουσουλέγκα Χριστίνα
Μέλη	Λουρίκας Δημήτριος
	Σταθακόπουλος Δημήτριος
	Ερωφίλη Χριστοβασίλη

Τα λοιπά τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν προσήλθαν.

Γραμματέας: Ελένη Βαφειάδου

Εισηγήτριες: Ειρήνη Μουτσοπούλου, Έλενα Γούναρη, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Κατά τη διάρκεια της Συνεδρίασης παρέστησαν οι εισηγήτριες κα Ε. Μουτσοπούλου και κα Ε. Γούναρη, καθώς και η προϊσταμένη του Τμήματος Γνωμοδοτήσεων κα Χ. Καξιρή, οι οποίες αποχώρησαν πριν την έναρξη της διαδικασίας ψηφοφορίας και λήψης της απόφασης από τα Μέλη του Συμβουλίου της Αρχής.

Θέμα: Παροχή γνώμης της Αρχής, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2 περ. δ' του ν. 4013/2011, επί σχεδίου Εγκυκλίου του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας με τίτλο "Παροχή διευκρινίσεων ως προς την εφαρμογή του ν. 4412/2016 σχετικά με τη διενέργεια αρχιτεκτονικών διαγωνισμών".

I. Η υπό εξέταση εγκύκλιος:

Με το εν θέματι σχετικό σχέδιο εγκυκλίου, διευκρινίζεται ότι η υπ' αριθμ. 26804/2011 (Β/1427) Απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος & Ενέργειας εξακολουθεί να υφίσταται και να εφαρμόζεται στους αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς, συμπληρωματικά προς τα άρθρα 111 έως 115 του ν. 4412/2016.

II. Αρμοδιότητα Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Ως προς το υποβληθέν σχέδιο εγκυκλίου και αναφορικά με την άσκηση της γνωμοδοτικής αρμοδιότητας της Αρχής επισημαίνονται τα κάτωθι:

Σύμφωνα με το αρ. 2 παρ. 2 περ. δ' του Ν. 4013/2011 ορίζεται ότι:

«δ) ... Οι αρμόδιοι δημόσιοι φορείς υποχρεούνται να διαβουλεύονται εγγράφως ή προφορικά με την Αρχή πριν την έκδοση οποιασδήποτε εγκυκλίου ή κατευθυντήριας οδηγίας. Σε περίπτωση διαφωνίας, οι εν λόγω φορείς οφείλουν να λάβουν υπόψη τη γνώμη της Αρχής και να αιτιολογούν εγγράφως τις θέσεις τους».

III. Το υποβληθέν στην Αρχή σχέδιο Εγκυκλίου του Υπουργού Περιβάλλοντος & Ενέργειας με τίτλο “Παροχή διευκρινίσεων ως προς την εφαρμογή του ν. 4412/2016 σχετικά με τη διενέργεια αρχιτεκτονικών διαγωνισμών”, έχει ως εξής:

“ΘΕΜΑ : “Παροχή διευκρινίσεων ως προς την εφαρμογή του ν. 4412/2016 σχετικά με τη διενέργεια αρχιτεκτονικών διαγωνισμών”

“Σε σχέση με ερωτήματα που επανειλημμένα έχουν υποβληθεί προς την υπηρεσία μας, παρέχονται οι ακόλουθες διευκρινίσεις :

Σύμφωνα με το άρθρο 377 του ν. 4412/2016 “Κανονιστικές πράξεις που εκδόθηκαν με εξουσιοδότηση των νόμων 3669/2008 και 3316/2005, οι οποίες δεν καταργούνται ρητά κατά τα οριζόμενα και δεν είναι αντίθετες με τις διατάξεις του ν. 4412/2016, εξακολουθούν να ισχύουν, μέχρι την έκδοση των προβλεπομένων αποφάσεων”. Επιπρόσθετη προς αυτό είναι και η αναφορά στην αιτιολογική έκθεση του ν. 4412/2016 : “η απλή κατάργηση της εξουσιοδοτικής διάταξης δεν συνεπάγεται αυτοδίκαια και την κατάργηση των κανονιστικών πράξεων που εκδόθηκαν βάσει αυτής”.

Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι η παρακάτω απόφαση, που εκδόθηκε κατ’ εξουσιοδότηση του νόμου 3316/2005, με αρ. Πρωτ. Οικ. 26804 (ΦΕΚ 1427/Β/4.5.12) Απόφαση του Υπουργού ΠΕΚΑ “Νέο πλαίσιο διενέργειας των αρχιτεκτονικών διαγωνισμών και γενικά διαγωνισμών μελετών με απονομή βραβείων” όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. 22186 (ΦΕΚ 1494/Β/4.5.11) Απόφαση Υπουργού ΠΕΚΑ, οι οποίες με βάση τη γνωμοδότηση της Αρχής/ΕΑΑΔΗΣΥ δεν είναι αντίθετες με τις διατάξεις του ν. 4412/2016, εξακολουθούν να ισχύουν.

Συνεπώς, στο πλαίσιο των κανόνων που διέπουν τους διαγωνισμούς μελετών, όπως αυτοί περιλαμβάνονται στην ενότητα 2, στα άρθρα 111-115 του ν.4412/2016, και ειδικότερα όσον αφορά στους αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς, διευκρινίζεται ότι συμπληρωματικά προς αυτούς εξακολουθούν να εφαρμόζονται τα άρθρα (2) και (12) “υποχρέωση διενέργειας διαγωνισμού μελετών” και “κριτική επιτροπή” αντιστοίχως της απόφασης με αρ. Πρωτ. Οικ 26804/16.6.11 Υπουργού ΠΕΚΑ.”

IV. Συναφείς διατάξεις

1. Ν. 4412/2016 (Α/147) Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ) αρ. 2, 111 – 115.

Άρθρο 2 Ορισμοί (άρθρο 2 και άρθρο 33 παρ. 1 εδάφιο β' της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και άρθρο 2 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ)

[...] 23) ως «διαγωνισμοί μελετών» νοούνται διαδικασίες που παρέχουν τη δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή/αναθέτονα φορέα να αποκτά, κυρίως στους τομείς της χωροταξίας, της πολεοδομίας, της αρχιτεκτονικής και των έργων μηχανικού ή της επεξεργασίας δεδομένων, μια μελέτη ή ένα σχέδιο που επιλέγεται από κριτική επιτροπή έπειτα από διαγωνισμό, με ή χωρίς την απονομή βραβείων”

Άρθρο 111 Πεδίο εφαρμογής (άρθρο 78 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)

Οι διατάξεις των άρθρων 112 έως 115 εφαρμόζονται:

α) στους διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται στο πλαίσιο διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης υπηρεσιών·

β) στους διαγωνισμούς μελετών με απονομή βραβείων ή καταβολή χρηματικών ποσών στους συμμετέχοντες.

Στην περίπτωση α', το κατώτατο όριο που αναφέρεται στο άρθρο 5 υπολογίζεται με βάση την εκτιμώμενη αξία, χωρίς ΦΠΑ, της δημόσιας σύμβασης υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των ενδεχόμενων βραβείων ή χρηματικών ποσών για τους συμμετέχοντες.

Στην περίπτωση β', ως κατώτατο όριο νοείται το συνολικό ύψος των εν λόγω απονεμόμενων βραβείων και καταβαλλόμενων χρηματικών ποσών, συμπεριλαμβανομένης της εκτιμώμενης αξίας, χωρίς ΦΠΑ, της δημόσιας σύμβασης υπηρεσιών που μπορεί να ανατεθεί αργότερα δυνάμει της παραγράφου 5 του άρθρου 32, εφόσον η αναθέτουσα αρχή έχει εξαγγείλει στην προκήρυξη διαγωνισμού μελετών την πρόθεσή της να προβεί σε ανάθεση τέτοιου είδους σύμβασης.

Άρθρο 112 Προκηρύξεις και γνωστοποιήσεις (άρθρο 79 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)

1. Οι αναθέτουσες αρχές που σκοπεύουν να διοργανώσουν διαγωνισμό μελετών, γνωστοποιούν την πρόθεσή τους αυτή μέσω προκήρυξης διαγωνισμού μελετών.

Εάν σκοπεύουν να αναθέσουν επακόλουθη σύμβαση υπηρεσιών δυνάμει της παραγράφου 5 του άρθρου 32, αναφέρουν την πρόθεσή τους στην προκήρυξη διαγωνισμού μελετών.

2. Οι αναθέτουσες αρχές που έχουν διοργανώσει διαγωνισμό μελετών αποστέλλουν γνωστοποίηση με τα αποτελέσματα του διαγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 65 και πρέπει να είναι σε θέση να αποδεικνύουν την ημερομηνία αποστολής.

Εάν η γνωστοποίηση αυτή μπορεί:

α) να εμποδίσει την εφαρμογή της κείμενης νομοθεσίας ή,

β) να είναι αντίθετη προς το δημόσιο συμφέρον ή

γ) να βλάψει τα νόμιμα εμπορικά συμφέροντα συγκεκριμένης δημόσιας ή ιδιωτικής επιχείρησης ή

δ) να βλάψει τον θεμιτό ανταγωνισμό μεταξύ των παρόχων υπηρεσιών, επιτρέπεται να μη δημοσιεύονται πληροφορίες σχετικά με τα αποτελέσματα του διαγωνισμού μελετών.

3. Οι προκηρύξεις και οι γνωστοποιήσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 δημοσιεύονται, σύμφωνα με τις παραγράφους 2 έως 6 του άρθρου 65 και το άρθρο 66. Για τους διαγωνισμούς μελετών άνω των ορίων, οι προκηρύξεις και οι γνωστοποιήσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 περιλαμβάνουν τις πληροφορίες που προβλέπονται στα Μέρη Ε' και ΣΤ' αντιστοίχως του Παραρτήματος V του Προσαρτήματος Α', υπό τη μορφή τυποποιημένων εντύπων.

4. Για τους διαγωνισμούς μελετών κάτω των ορίων, αντί για τις παραγράφους 1 έως 3, εφαρμόζεται το άρθρο 122.

Άρθρο 113 Κανόνες σχετικά με τη διοργάνωση διαγωνισμών μελετών και την επιλογή συμμετεχόντων (άρθρο 80 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)

1. Για τη διοργάνωση των διαγωνισμών μελετών, οι αναθέτουσες αρχές εφαρμόζουν διαδικασίες προσαρμοσμένες στις διατάξεις των άρθρων 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 37, 111, 112, 113, 114 και 115.

2. Το δικαίωμα συμμετοχής στους διαγωνισμούς μελετών δεν περιορίζεται:

α) στην επικράτεια ή σε τμήμα της επικράτειας,

β) από το γεγονός ότι οι συμμετέχοντες θα έπρεπε να είναι, δυνάμει της κείμενης νομοθεσίας είτε φυσικά είτε νομικά πρόσωπα.

3. Εάν για έναν διαγωνισμό μελετών προβλέπεται περιορισμός του αριθμού των συμμετεχόντων, οι αναθέτουσες αρχές θεσπίζουν σαφή και χωρίς διακρίσεις κριτήρια επιλογής. Σε κάθε περίπτωση, ο αριθμός υποψηφίων που καλούνται να συμμετάσχουν πρέπει να είναι επαρκής ώστε να εξασφαλίζεται πραγματικός ανταγωνισμός.

Άρθρο 114 Σύνθεση της κριτικής επιτροπής (άρθρο 81 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)

Η κριτική επιτροπή απαρτίζεται αποκλειστικά από φυσικά πρόσωπα ανεξάρτητα από τους συμμετέχοντες στον διαγωνισμό μελετών. Όταν απαιτείται από τους συμμετέχοντες στον διαγωνισμό να διαθέτουν συγκεκριμένο επαγγελματικό προσόν, τουλάχιστον το ένα τρίτο των μελών της κριτικής επιτροπής διαθέτει το προσόν αυτό ή άλλο ισοδύναμο προσόν.

Άρθρο 115 Αποφάσεις της κριτικής επιτροπής (άρθρο 82 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)

1. Η κριτική επιτροπή είναι αδέσμευτη κατά τη λήψη των αποφάσεών της ή κατά τις γνωμοδοτήσεις της.

2. Η κριτική επιτροπή εξετάζει τις μελέτες και τα σχέδια που υποβάλλονται από τους υποψηφίους με τρόπο ανώνυμο και βασιζόμενη αποκλειστικά στα κριτήρια που επισημαίνονται στην προκήρυξη του διαγωνισμού μελετών.

3. Η κριτική επιτροπή καταχωρίζει σε πρακτικό που υπογράφεται από τα μέλη της την κατάταξη των μελετών στην οποία καταλήγει, σύμφωνα με τα χαρακτηριστικά κάθε σχεδίου, καθώς και τις παρατηρήσεις της και κάθε σημείο που μπορεί να χρειάζεται αποσαφήνιση.

4. Τηρείται ανωνυμία μέχρι την γνωμοδότηση ή τη λήψη απόφασης από την κριτική επιτροπή.

5. Οι υποψήφιοι μπορούν να καλούνται εάν χρειάζεται να απαντήσουν σε ερωτήσεις που έχει καταχωρήσει στο πρακτικό της η κριτική επιτροπή προς διευκρίνιση οποιουδήποτε στοιχείου των έργων.

6. Συντάσσονται πλήρη πρακτικά του διαλόγου μεταξύ των μελών της κριτικής επιτροπής και των υποψηφίων.

2. Υπ' αριθμ. πρωτ. οικ. 26804 (ΦΕΚ Β 1427 16.6.2011) Υ.Α. ΠΕΚΑ "Νέο πλαίσιο διενέργειας των αρχιτεκτονικών διαγωνισμών και γενικά των διαγωνισμών μελετών με απονομή βραβείων" (ιδίως τα άρθρα 2 και 12) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με την Υ.Α. 22186 (1494/Β/2012)

Άρθρο 2 Υποχρέωση διενέργειας διαγωνισμού μελετών

1. Οι διαγωνισμοί μελετών προκηρύσσονται υποχρεωτικά για μελέτες ή για σχέδια ιδεών κάθε αξιόλογου τεχνικού έργου, του δημοσίου ή των νομικών προσώπων της παρ. 9 του άρθρου 1, του Ν. 3316/2005.

Η υποχρέωση τουλάχιστον για τα σχέδια ιδεών υφίσταται και στις περιπτώσεις που πρόθεση της διοργανώτριας αρχής είναι η σύνταξη της μελέτης από την ίδια.

2. Αξιόλογο τεχνικό έργο θεωρείται κάθε έργο που έχει ευρύτερη κοινωνική, αρχιτεκτονική, πολεοδομική, συμβολική και περιβαλλοντική σημασία και η λειτουργία του, ο όγκος, η θέση ή άλλα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του έχουν επίδραση στο ευρύτερο δομημένο ή φυσικό περιβάλλον ή προωθεί την έρευνα για νέες εφαρμογές υλικών και μεθόδους κατασκευής ή αφορά σε αρχιτεκτονικά έργα επαναλαμβανόμενου τύπου.

3. Ως αξιόλογα τεχνικά έργα θεωρούνται τα εξής:

α. Στον τομέα των αρχιτεκτονικών μελετών κτηριακών έργων και έργων διαμόρφωσης ελεύθερων χώρων: α.1.

Κτήρια με τις ακόλουθες χρήσεις:

- Πολιτιστικά κτήρια και πολιτιστικές εγκαταστάσεις (μουσεία, βιβλιοθήκες, κτίρια εκθέσεων, πινακοθήκες, γλυπτοθήκες, πνευματικά κέντρα κλπ).
- Χώροι συνάθροισης κοινού (συνεδριακά κέντρα, θέατρα, κινηματογράφοι, αμφιθέατρα, χώροι διαλέξεων, χώροι συναυλιών κλπ).
- Κτήρια ανώτερης και ανώτατης εκπαίδευσης.
- Κτήρια διοίκησης (δικαστικά μέγαρα, δημαρχεία, υπουργεία, τελωνεία, πυροσβεστικοί σταθμοί, δασαρχεία, κλπ).
- Σωφρονιστικά κτίρια (αναμορφωτήρια, φυλακές).
- Κτήρια περίθαλψης (περιφερειακά και νομαρχιακά νοσοκομεία).
- Κτήρια κοινωνικής πρόνοιας (παιδικοί σταθμοί, οίκοι ευγηρίας, βρεφονηπιακοί σταθμοί, κέντρα απεξάρτησης).
- Ιεροί ναοί και γενικά θρησκευτικοί χώροι.
- Εγκαταστάσεις χονδρικού εμπορίου και δημοτικές αγορές.
- Επιβατικοί σταθμοί λιμένων, αεροδρομίων, σιδηροδρόμων και υπεραστικών λεωφορείων.
- Συγκροτήματα κατοικίας που πραγματοποιούνται με την εφαρμογή οργανωμένης δόμησης ή κοινωνικών στεγαστικών προγραμμάτων.
- Αθλητικές εγκαταστάσεις μεγάλης κλίμακας.

Στη κατηγορία αυτή μπορεί επίσης να υπάγονται και υφιστάμενα κτήρια που υπόκεινται σε ριζική ανακαίνιση προκειμένου να διατηρήσουν την υφιστάμενη χρήση ή να εγκαταστήσουν νέα χρήση από τις προαναφερόμενες ανωτέρω καθώς επίσης και ειδικές ρυθμίσεις σε διατηρητέα κτήρια του άρθρου 31 του Ν.2831/2000;.

Ο σχεδιασμός περιλαμβάνει επίσης και τον περιβάλλοντα χώρο των κτηρίων αυτών.

α2. Διαμορφώσεις - αναπλάσεις ελεύθερων κοινόχρηστων χώρων:

Σημαντικών πάρκων, αλσών και εθνικών ή δημοτικών κήπων, υπερτοπικής ή ιστορικής σημασίας πλατειών, οδών, πεζοδρόμων και παραλιακών περιοχών, περιβάλλοντος χώρου διατηρητέων μνημείων και αρχαιολογικών χώρων καθώς και ζωνών προστασίας της φύσης και του τοπίου.

α3. Θέματα αστικού σχεδιασμού ευρύτερης κλίμακας.

α4. Θέματα εξοπλισμού ανοιχτών κοινόχρηστων χώρων και χώρων εξυπηρέτησεων ειδικής σημασίας, όπως αρχαιολογικών.

β) Στο τομέα των πολεοδομικών και χωροταξικών μελετών οι μελέτες ιδιών για την στρατηγική ανάπτυξη ιδιαίτερης σημασίας περιοχών.

4. Εφόσον για συγκεκριμένο έργο δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παρ. 2 του παρόντος άρθρου, μπορεί να εξαιρεθεί του χαρακτηρισμού του ως αξιόλογου με απόφαση της διοργανώτριας αρχής. Η απόφαση εκδίδεται μετά από σύμφωνη γνώμη για μεν τα Υπουργεία και τους εποπτευόμενους από αυτά φορείς του αρμόδιου Τεχνικού Συμβουλίου του Υπουργείου, για δε τις λοιπές διοργανώτριες αρχές του «Συμβουλίου Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων που προβλέπεται από το άρθρο 30 του Ν. 4030/2011 (Α 249)»

"5. Εφόσον αξιόλογο τεχνικό έργο κατά τις παραπάνω παραγράφους και η μελέτη του εντάσσεται για χρηματοδότηση στο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα JESSICA εξαιρείται από την υποχρέωση διενέργειας αρχιτεκτονικού διαγωνισμού".

Άρθρο 5 Διαδικασίες ανάθεσης μελετών

[...] 6. Όταν πρόκειται περί μελετών αξιολογών τεχνικών έργων του ευρύτερου δημόσιου τομέα, που έχουν ευρύτερη κοινωνική, αρχιτεκτονική, πολεοδομική και περιβαλλοντική σημασία και η λειτουργία τους, ο όγκος τους ή άλλα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους έχουν επίδραση στο ευρύτερο δομημένο ή φυσικό περιβάλλον, όπως είναι ιδίως σημαντικά κτιριακά έργα, έργα επαναλαμβανόμενου τύπου, μνημεία ή μνημειακά έργα, έργα διαμόρφωσης ή ανάπλασης ελεύθερων κοινόχρηστων χώρων με υπερτοπικό ή ιστορικό χαρακτήρα ή παρεμβάσεων πολεοδομικού επιπέδου ιδιαίτερης σημασίας η επιλογή του αναδόχου διενεργείται με αρχιτεκτονικό διαγωνισμό ή διαγωνισμό μελετών. Στους διαγωνισμούς αυτούς δεν υποβάλλονται οικονομικές προσφορές και η προκήρυξη καθορίζει τουλάχιστον τον αριθμό και το χρηματικό ποσό των προς απονομή βραβείων, τη σύνθεση της κριτικής επιτροπής, την εξαγορά ή μη λύσεων πέραν των βραβευομένων από τον κύριο του έργου, την προεκτιμώμενη αμοιβή για την εκπόνηση του συνόλου της μελέτης και των απαιτούμενων υποστηρικτικών μελετών και την πηγή χρηματοδότησης του διαγωνισμού και της μελέτης. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος, προσδιορίζονται ειδικότερα οι περιπτώσεις στις οποίες είναι υποχρεωτική η διενέργεια διαγωνισμού μελετών και κάθε λεπτομέρεια που αφορά τη διαδικασία προκήρυξης και διενέργειας του διαγωνισμού. Μέχρι την έκδοση της απόφασης οι αρχιτεκτονικοί διαγωνισμοί διεξάγονται κατά τις κείμενες περί αυτών διατάξεις.

Όταν ο διαγωνισμός εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των Οδηγιών 2004/18/ΕΚ και 2004/17/ΕΚ, εφαρμόζονται και οι σχετικές περί διαγωνισμών μελετών διατάξεις αυτής.

Όταν προκηρύσσονται διεθνείς διαγωνισμοί ισχύουν επίσης οι κανονισμοί της Διεθνούς Ένωσης Αρχιτεκτόνων (UIA)].

Άρθρο 12 Κριτική επιτροπή

1. Σύσταση της κριτικής επιτροπής

«Ο αριθμός των μελών της κριτικής επιτροπής είναι πάντοτε περιττός, ανάλογος με τη σπουδαιότητα του διαγωνισμού και τις περιλαμβανόμενες κύριες κατηγορίες μελετών. Μαζί με τα τακτικά μέλη ορίζονται και οι αναπληρωτές. Η επιτροπή μπορεί να είναι 5μελής, 7μελής ή 9μελής.

Κατά την κρίση της Διοργανώτριας Αρχής την κριτική επιτροπή μπορούν να συνεπικουρούν τεχνικοί σύμβουλοι, χωρίς δικαίωμα ψήφου. Η σύσταση της κριτικής επιτροπής είναι:»

- Για 5μελή επιτροπή: 1 κριτής "εκ προσωπικοτήτων", 1 κριτής εκπρόσωπος της διοργανώτριας αρχής, και 3 κριτές από τον κατάλογο κριτών της παρ. 3 του παρόντος άρθρου, επιστημονικού αντικειμένου σχετικού με το αντικείμενο του διαγωνισμού.
- Για 7μελή επιτροπή: 1-2 κριτές "εκ προσωπικοτήτων", 1-2 κριτές εκπρόσωπους της διοργανώτριας αρχής, 4 κριτές από τον κατάλογο κριτών της παρ. 3 του παρόντος άρθρου, επιστημονικού αντικειμένου σχετικού με το αντικείμενο του διαγωνισμού.
- Για 9μελή επιτροπή: 1-2 κριτές "εκ προσωπικοτήτων", 2- 3 κριτές εκπρόσωπους της διοργανώτριας αρχής, 5 κριτές από τον κατάλογο κριτών της παρ. 3 του παρόντος άρθρου, επιστημονικού αντικειμένου σχετικού με το αντικείμενο του διαγωνισμού.

Η Κριτική επιτροπή υποστηρίζεται από γραμματέα που ορίζεται από τη διοργανώτρια αρχή.

2. Προσόντα κριτών

Οι κριτές πρέπει να έχουν επιστημονική κατάρτιση ανάλογη με το αντικείμενο του διαγωνισμού.

«Για αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς, οι αρχιτέκτονες του καταλόγου κριτών της παρ. 3 πρέπει να έχουν συμπληρώσει 10ετία από κτήσεως αδείας επαγγέλματος και να διαθέτουν 1 τουλάχιστον Α ή Β ή Γ βραβείο σε αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς ή σημαντική διάκριση σε ελληνικούς ή διεθνείς αναγνωρισμένους θεσμούς

δημόσιας προβολής του αρχιτεκτονικού έργου, ως κύριοι μελετητές, ή να είναι μέλη ΔΕΠ ελληνικού ΑΕΙ αντίστοιχης ειδικότητας ή διδάσκοντες σε αντίστοιχη θέση σχολών της αλλοδαπής.

Για τα λοιπά επιστημονικά αντικείμενα, οι κριτές του καταλόγου της παρ. 3, πρέπει να έχουν συμπληρώσει 10ετία από κτήσεως αδειας επαγγέλματος, με αποδεδειγμένη εμπειρία στο συγκεκριμένο αντικείμενο του διαγωνισμού ή να είναι μέλη ΔΕΠ ελληνικού ΑΕΙ αντίστοιχης ειδικότητας ή διδάσκοντες σε αντίστοιχη θέση σχολών της αλλοδαπής".

Οι κριτές "εκ προσωπικοτήτων" από την Ελλάδα και το εξωτερικό πρέπει να είναι επιστήμονες που διαθέτουν ένα τουλάχιστον βραβείο σε αρχιτεκτονικό διαγωνισμό ή μέλη ΔΕΠ Ελληνικών ΑΕΙ αντίστοιχης ειδικότητας ή διδάσκοντες αντίστοιχης θέσης σχολών της αλλοδαπής, που να διαθέτουν είτε βραβείο σε διαγωνισμό είτε σημαντικό έργο κριτικής σκέψης.

Σε ότι αφορά τους εκπροσώπους - υπαλλήλους της διοργανώτριας αρχής αυτοί πρέπει να έχουν εμπειρία στην εκπόνηση, επίβλεψη και εποπτεία μελετών ή έργων του αντικειμένου του διαγωνισμού και γνώση του σχετικού νομοθετικού πλαισίου.

3. Κατάρτιση καταλόγου κριτών- επιλογή κριτών

Με ευθύνη του ΥΠΕΚΑ συγκροτείται τριμελής επιτροπή από εκπροσώπους του ΣΑΔΑΣ- ΠΕΑ, του ΤΕΕ και του ΥΠΕΚΑ, που έχει την ευθύνη κατάρτισης του καταλόγου κριτών των αρχιτεκτονικών διαγωνισμών, μετά την αξιολόγηση των υποβληθεισών αιτήσεων εκδήλωσης ενδιαφέροντος για ένταξη στον κατάλογο. Της επιτροπής προεδρεύει ο εκπρόσωπος του ΣΑΔΑΣ- ΠΕΑ.

Οι κατάλογοι κριτών για άλλα επιστημονικά αντικείμενα καταρτίζονται με τη συμμετοχή στην επιτροπή εκπροσώπου του αρμόδιου κλαδικού φορέα.

Για την κατάρτιση των καταλόγων το ΥΠΕΚΑ απευθύνει, μέσω της ιστοσελίδας του, δημόσια πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος σε επιστήμονες που διαθέτουν τα απαιτούμενα προσόντα. Για κάθε επιστήμονα που εντάσσεται στον κατάλογο καταγράφονται τα είδη μελετών στις οποίες επιθυμεί να είναι κριτής, με ανώτερο αριθμό τα 2 και η γεωγραφική επικράτεια (περιφέρειες) στην οποία μπορεί να συμμετέχει ως κριτής. Οι κατάλογοι των κριτών αναρτώνται στην ιστοσελίδα του ΥΠΕΚΑ και ανανεώνονται ανά διετία με την ίδια διαδικασία.

Η επιλογή των κριτών "εκ προσωπικοτήτων" γίνεται από τη διοργανώτρια αρχή.

Σε περίπτωση αποδοχής χορηγίας η επιλογή κριτή-κριτών "εκ προσωπικοτήτων" γίνεται από τον χορηγό.

Η επιλογή των κριτών από τους λοιπούς καταλόγους κριτών διενεργείται με κλήρωση, με ευθύνη του ΥΠΕΚΑ, μετά από αίτημα της διοργανώτριας αρχής. Δεν επιτρέπεται η συμμετοχή σε κλήρωση του ίδιου κριτή σε περισσότερους από ένα διαγωνισμό το έτος.

4. Συγκρότηση της κριτικής επιτροπής

Η διοργανώτρια αρχή συγκροτεί την Κριτική επιτροπή, μετά την επιλογή των μελών της. Η συγκρότηση της γνωστοποιείται τουλάχιστον 20 ημέρες προ της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής των μελετών. Η απόφαση συγκρότησης της Κριτικής Επιτροπής δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης κατά τη διάταξη του άρθρου 5 παρ. 2 περ. ιβ` του Ν. 3469/2006 (ΦΕΚ131 Α'). Η κριτική επιτροπή παραμένει η ίδια στο διαγωνισμό δύο σταδίων.

Η αρμόδια υπηρεσία της διοργανώτριας αρχής καλεί τα μέλη της επιτροπής και τους αναπληρωτές τους, τους ανακοινώνει τον ορισμό τους και τους γνωστοποιεί το χρονοδιάγραμμα του διαγωνισμού και τα κριτήρια που έχει θέσει η προκήρυξη.

[Επίσης αναλύει στα μέλη της επιτροπής την προβληματική και τις απαιτήσεις του διαγωνισμού και τους γνωστοποιεί τις απαντήσεις στα υποβληθέντα ερωτήματα].

5. Υποχρεώσεις και καθήκοντα της κριτικής επιτροπής

Η Κριτική επιτροπή έχει την ευθύνη να αποφασίσει για την εγκυρότητα και την πληρότητα των προτάσεων, να τις κρίνει, να τις αξιολογήσει και να τις κατατάξει, ώστε να επιλέξει τις καλύτερες για την απονομή των βραβείων και εξαγορών, σύμφωνα με την προκήρυξη.

Στο διαγωνισμό δύο σταδίων έχει την δυνατότητα να εισηγηθεί συμπληρωματικούς όρους και κριτήρια για το δεύτερο στάδιο του διαγωνισμού, με βάση τα συμπεράσματα που έχει αποκομίσει από την αξιολόγηση των μελετών κατά το πρώτο στάδιο.

Η Κριτική επιτροπή είναι υπεύθυνη για την ορθή τήρηση της διαδικασίας κρίσης του διαγωνισμού, ειδικότερα:

- Αξιολογεί τις προτάσεις σύμφωνα με τα κριτήρια που έχει θέσει η προκήρυξη.
- Συντάσσει πρακτικό αξιολόγησης των προτάσεων.
- Ελέγχει την εγκυρότητα συμμετοχής των διακριθέντων μετά την οριστική κρίση και απονέμει τα βραβεία και τις εξαγορές.
- Μετά την ολοκλήρωση της κρίσης, γνωστοποιεί το αποτέλεσμα στην αρμόδια υπηρεσία της διοργανώτριας αρχής

6. Απαρτία

Η επιτροπή συνεδριάζει πάντοτε σε ολομέλεια με παρουσία του γραμματέα.

«7. Σε διαγωνισμό δύο σταδίων - κλιμακωτό μπορεί κατά την κρίση της Διοργανώτριας Αρχής να ορίζονται για κάθε στάδιο διαφορετικές κριτικές επιτροπές. Η απόφαση αυτή θα πρέπει να αναφέρεται στην Προκήρυξη.»

3. Αιτιολογική έκθεση ν. 4412/2016 (σελ. 75-76)

“[...] Στις διατάξεις αυτές (μεταβατικές άρθρο 376) δεν έχουν συμπεριληφθεί κανονιστικές πράξεις, οι οποίες εκδόθηκαν δυνάμει εξουσιοδοτικών διατάξεων που καταργούνται ρητά με το άρθρο 377 του σχεδίου νόμου (όπως για παράδειγμα των ν. 3669/2008, ν. 3316/2005, ν. 4155/2013, ν. 2286/1995, ν. 4270/2014), οι οποίες εξακολουθούν να ισχύουν, εφόσον δεν καταργούνται ρητά με το άρθρο 377 του σχεδίου νόμου. Άλλωστε, κατά πάγιο κανόνα, σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας (βλ. ΣτΕ 3057/1997, 1433/2005, 2939/1987, 1552/1964, 3023/1990, 2412/1992, 3206/2002), οι κανόνες που θεσπίζονται με κανονιστικές πράξεις, οι οποίες εκδίδονται βάσει νομοθετικής εξουσιοδότησης, μπορούν να τροποποιηθούν ή να καταργηθούν μόνον από διατάξεις νεότερων όμοιων πράξεων, εφόσον εξακολουθεί να υφίσταται η σχετική κανονιστική αρμοδιότητα, ή από διατάξεις νεότερων νομοθετικών κειμένων ή διατάξεις κανονιστικών πράξεων που έχουν εκδοθεί βάσει νεότερης εξουσιοδότησης (Η δε απλή κατάργηση της εξουσιοδοτικής διάταξης δεν συνεπάγεται αυτοδίκαια και την κατάργηση των κανονιστικών πράξεων που εκδόθηκαν βάσει αυτής.)”

“[...] Περαιτέρω, λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι, παρά την ενδελεχή μελέτη που πραγματοποιήθηκε για την ανεύρεση όλων των ειδικών διατάξεων/Κανονισμών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, ενδεχομένως δεν εξαντλείται το ζήτημα με τη ρητή κατάργηση των απαρτιζόμενων Κανονισμών και των εξουσιοδοτικών τους διατάξεων, καταργείται και κάθε νομοθετική διάταξη η οποία εξουσιοδοτεί για την έκδοση πράξεων κανονιστικής ισχύος για θέματα που ρυθμίζουν τη σύναψη και εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων του παρόντος νόμου, καθώς και οι εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις δυνάμει της εν λόγω εξουσιοδότησης.) Τέλος, δεδομένου ότι, παρά την αναλυτική απαρτίωση των καταργούμενων διατάξεων, ενδεχομένως αυτή δεν είναι εξαντλητική, λόγω της ύπαρξης διάσπαρτων ρυθμίσεων στο εθνικό δίκαιο που άπτονται ζητημάτων δημοσίων συμβάσεων, τίθεται μια γενική διατύπωση περί κατάργησης και κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης που είναι αντίθετη με τις διατάξεις του σχεδίου νόμου ή ρυθμίζει τα θέματα αυτά με άλλον τρόπο.”

V. Επί του περιεχομένου του υποβληθέντος σχεδίου εγκυκλίου

Παρατηρείται ότι στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 377 (Βιβλίο V) του ν. 4412/2016 (Α/147) ορίζονται ρητά οι διατάξεις που καταργούνται από την έναρξη ισχύος αυτού. Πέρα από την αναλυτική, ενδεικτική ωστόσο, απαρίθμηση των καταργούμενων διατάξεων στο συγκεκριμένο άρθρο, στην παράγραφο 4 αυτού, τίθεται και μια γενική διατύπωση περί κατάργησης κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης που είναι αντίθετη με τις διατάξεις του ως άνω νόμου ή ρυθμίζει τα θέματα αυτά με άλλο τρόπο.

Ως εκ τούτου, κατά την έννοια της παραγράφου 4 του άρθρου 377 του ν. 4412/2016, σε συνδυασμό με τα διαλαμβανόμενα στην αιτιολογική έκθεση του ανωτέρω νόμου (σελ. 75, 76) κανονιστικές πράξεις που δεν καταργούνται ρητά, κατά τα οριζόμενα στο ως άνω άρθρο (μεταξύ αυτών και οι αποφάσεις, οι οποίες εκδόθηκαν κατ' εξουσιοδότηση του ν. 3316/2005) και δεν είναι αντίθετες με τις διατάξεις του ν. 4412/2016, εξακολουθούν να ισχύουν, μέχρι την έκδοση των νέων προβλεπόμενων αποφάσεων όπως αναφέρονται ή νέων αποφάσεων που τυχόν θα εκδοθούν προς αντικατάσταση αυτών.

Περαιτέρω, σημειώνεται ότι, με τα άρθρα 111 έως 115 της Ενότητας 2 του Βιβλίου Ι του ν. 4412/2016, τα οποία ενσωματώνουν τα αντίστοιχα άρθρα 78 έως 82 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, ρυθμίζονται οι βασικοί κανόνες που διέπουν τους διαγωνισμούς μελετών, με ρητή αναφορά στις λοιπές διατάξεις του νόμου που εφαρμόζονται (άρθρα 2 έως 18, 20 έως 24, 37), πέραν των περιλαμβανομένων στην συγκεκριμένη Ενότητα. Οι ως άνω κανόνες δεν διαφοροποιούνται σημαντικά σε σχέση με το προϊσχύσαν καθεστώς (άρθρα 58 έως 66 του πδ. 60/07). Ωστόσο στο ισχύον δίκαιο διαπιστώνεται ότι δεν παρέχεται με αντίστοιχη νομοθετική διάταξη η εξουσιοδότηση στη διοίκηση να ρυθμίσει τα ειδικότερα ζητήματα που αφορούν λ.χ. στη διεξαγωγή της διαδικασίας ή στη σύνθεση της κριτικής επιτροπής. Σκόπιμο είναι, επομένως, εφόσον διαπιστώνεται σχετικό νομοθετικό κενό ως προς τα ειδικότερα θέματα των διαγωνισμών μελετών που δεν προβλέπονται στις ανωτέρω αναφερόμενες διατάξεις του ν. 4412/2016, να τροποποιηθούν οι αντίστοιχες διατάξεις, ώστε τα ειδικότερα αυτά ζητήματα να ρυθμιστούν με κανονιστικές πράξεις (Υ.Α, Κ.Υ.Α).

Κατόπιν των ανωτέρω, προκύπτει ότι η Υ.Α. 26804/2011 (Β/1427) “*Νέο πλαίσιο διενέργειας των αρχιτεκτονικών διαγωνισμών και γενικά διαγωνισμών μελετών με απονομή βραβείων*”, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, η οποία εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του ν. 3316/2005 (άρθρο 5 παρ. 6), εξακολουθεί να ισχύει στο βαθμό που οι διατάξεις της δεν αντίκεινται στις σχετικές διατάξεις του ν. 4412/2016 που ρυθμίζουν τους διαγωνισμούς μελετών όπως αυτοί περιγράφονται και εξειδικεύονται στους αντίστοιχους ορισμούς του άρθρου 2 του ν. 4412/2016.

Σημειώνεται, τέλος, ότι η παράγραφος 1 της εγκυκλίου χρήζει αναδιατύπωσης, τόσο ως προς το πραγματικό περιεχόμενο του επικαλούμενου σημείου της αιτιολογικής έκθεσης του ν. 4412/2016 (σελίδα 75, 76), όσο και ως προς την ακριβή διατύπωση της παραγράφου 3 του άρθρου 377.

Αθήνα, 29 Μαρτίου 2017

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο Πρόεδρος

Γεώργιος Καταπόδης